

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Francisci Caietani Societatis Jesu

Gaetano, Alfonso

Excusa Pragæ, Anno 1668

Cap: III. Vocatur à Deo, & adiicit animum ad ineundam Religionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37359

Contempli ambitum. In quadra-
erecta ginta horarum precibus, ter-
conce quotannis peragi solitis, primus
s con comparebat, destinatam sibi ho-
stare ram expleturus. Obibat, fac-
o, cu cum & manticam humeris im-
existi positam, atq; scrinium ligneum
decus gestans, stipem corrogando pro-
n glo pauperibus, & in carcere consti-
exer tutis, quam ubi auctario suæ-
ltum met charitatis cumulavisset, ijs-
us Ma dem hilariter impertiebatur, si-
eo ca ve panis foret, sive quid aliud
sis c eleemosynæ nomine conquisi-
tum.

CAPUT III.

*Vocatur à Deo, & ad-
iicit animum ad ineundam
Religionem.*

In terim in exercitijs pietatis,

B 3 & a-

& alijs statui suo cōgruentibus
annos exigenti Francisco, fratre
natu major, præclaras ipsius do-
tes naturales, & amabiles mo-
res expendens, svaldet conju-
gium. Sed cœlestis Sponsus
qui sibi illum elegerat, abrupi-
cœpta jam consilia, & admira-
biliter, Franciscum, ad vitæ Chri-
stianæ puritatem traxit, motus
ut credere fas est, intercessione
lliis, cujus petitis, nunquam fer-
non annuit, Reginæ, inquam
cœlorum, sub cujus patroci-
nium sese receperat, & cujus ho-
nori dicandam, iacræ ædis fabri-
cam, pro viribus, suisque sum-
ptibus, multum promovera-
lo. Cœpit igitur mundi vanitatem in-
agnoscere, & saepes somnum in
lectulo capturus, videbatur si-
red

tibus reddere animam D E O, atque
frate jam assistere divino tribunali, &
us do excipere terribilem, D E I scele-
es mo rum vindicis, sententiam, ac æ-
conju ternis addici cruciatibus. Sem-
onsus per tamen juvenilis ætatis ar-
orupi dor, illum ab hujusmodi cogita-
l mira tionibus avocabat. Sed non.
e Chri recedebat ab eo, hominum a-
notus mans Deus, & nihilominus il-
lusion lum veluti insequens, acrioribus
quam feriebat telis.

quam Itaque accidit, cùm venatio-
n troci nis gratiâ, quodam die, ad cam-
us ho pum excurrisset, quod ipsem et
fabr jam Religiosus retulit, ut reci-
sum piens se, propter pluviam, in-
vera locum quendam coopertum,
atem inciperet ibidem solus deambu-
m in lando, ponderare brevitatem
ur sib terrenarum deliciarum, quæ su-
red

20 *Vita Franc: Cajet:*

bitis quibusque casibus inter-
rumpuntur , unáque solitum
Mariani Rosarij pensum exsol-
vere, pro impetranda sibi effica-
ci gratia, se D E O ex toto corde
consecrandi. Atque in ea ora-
tione illuminatus, semet ipsu-
hunc in modum alloquebatu-

*Quid ago ? quibus me magis &
magis implico laqueis , neque ex-
tremum meum exitium perspicio
Cur non rumpo hunc nodum , q u
me &inctum tenet , neque provol
ad DEUM meum , qui me expan
sis brachijs præstolatur ? Si di
tius procrastinavero , quò ulteriū
fuerō progressus , eò majorib⁹
difficultatibus involvār : Egóne
verò , qui jam omnem debueran
rupisse laqueum , novam collo meo
eámque fortiorem inijciam cate*

vam!

nam? Non possum ex memet
Domine, non possum: sed tuâ ad-
juvante gratiâ quid non possim?
Mutanda mibi est, te, mi DEUS,
propitio vita, atque iſthic eam-
mutare, & ardenter deinceps te
amare decerno. Ità lumine cœ-
litus accepto confortatus, sta-
tuebat se velle sequi JESUM, cu-
jus amor, animas reddit illiba-
ras. Verùm Princeps tenebra-
rum, ex adverse, solitis suis arti-
bus, prout sibi evenisse, narrat
in libro suarum Confessionum,
devotissimus Augustinus, illi
oggerebat difficultatem castita-
tis, asperitatem pœnitentiæ, du-
ritiem ejus vitæ, quæ videtur,
utpote omnibus destituta, sen-
sui adeò gratis delicijs, admo-
dum esse gravis & molesta. At-

B 5

ta-

tamen has inter, & illas cogitationes, divinitus illustratus, observavit istam intercedere differentiam, quod posteriores, pol gustum cujusdam dulcedinis, animam afficerent mœrore; priores autem, principio nubem quandam tristitiae illi offunderent, quam tamen statim dissipatam, cōsequeretur ingens luc ac tranquilitas: his ipsis porro vijs, quibus astutus hostis, ipsum desiderabat obcæcatum, sua subdere servituti, à Divina Majestate, ad eam deductus est cognitionem, & horrorem fœditatum peccati, ac misericordia mundi, ut idcirco dixerit, Amitæ suæ, Eleonoræ, ex Baronib[us] Calvarusi, se desiderium, ineundi statūs religiosi, concepisse.

Hu-

Hujus cœlestis radij, primo ma-
gisterio edoctus, prima condi-
dicit Christianæ perfectionis e-
lementa. Arbitror, ipsum in
has devenisse cogitationes,
mense Septembri, Anno Æræ
Christianæ 1591. ætatis verò suæ,
vigesimo secundo. Quia ex eo
tempore, adeò contemptibili-
ter, de mundo loquebatur, ut
apertè diceret, se velle ei nun-
tium remittere, atque ad idem
faciendum, adhortabatur quen-
dam alium, qui hoc mihi retu-
lit. Cùm autem, prædictis la-
queis, retineri non posset, alium
illi Dæmon iniçere molieba-
tur. Accidit enim, ut comita-
retur fratrem suum Marchio-
nem, qui proficiscebatur Panor-
mum, ad celebrandum matri-

24 *Vitæ Franc: Cajet:*
monium, cum Anna Carretta
filia Hieronymi Carretti, Comi-
tis Ragalmuti, viragine, no-
modò sanguinis, verùm & pru-
dentiae, ac pietatis Christiana-
dotibus illustri: quâ occasio-
nus Veterator, nova illi ogge-
sit obstacula & motiva, quib[us]
ipsum, à bonis propositis, re-
traheret. In hoc enim itinere
at solet contingere hominibus
otiosis, qui nondum omnino,
terrânis affectibus sunt liberi;
variæ cogitationes animo ejus
occurſabant: quas inter, una e-
rat: quid eſſet aëturus, ſi mor-
tuo Marchione, ſuo fratre, ſin-
liberis, ipſe hæres fieret Mar-
chionatûs? Etinani imagina-
tione ſe paſcens, acli jam Mar-
chio audiret, leges ferebat ſub-
di-

ditis, dilatabat Dominium, procurabat novos titulos. Atque his discursibus tempus terendo, appropinquabat Misilmelio, qui erat Ducatus Vincentij de Bosco, Patruelis, octo passuum millibus, Panormo dissitus, quando, veluti alter Saulus, cœlesti lumine perfusus, internam vocem audivit, quæ interrumpebant varias imaginationes, hæc illi objectabat. *O te mente captum! cur tempus dissipas in ambienda mundi vanitate: tu, qui conditus es, ut cœlo potiaris? Quidquid hic desiderare potes, & habere, est vanitas, quæ te satiare nequit. Existima, te jam esse non paucorum, & exiguorum opidorum, sed grandium, ac populo refertarum Urbium Dominum,*

præ-

præcipuis clarere dignitatibus
quid aliud tibi accederet, quā
major molestia, in ijs gubernan-
dis; major solicitudo, in conser-
vandis; major timor perdenda
rum; major dolor, in ijsdem tan-
dem cum vita deserendis; majör.
que difficultas reddendæ mihi stri-
ctæ rationis, de perperam actis, &
neglectis bonis. - Non est felicitas
tua sita in possidendis, sed in con-
temnendis rebus eniversis, atqui
in eo, ut nihil aliud ames, aut qua-
ras, præter me, qui solus te possum
satiare, & reddere beatum. Has
divinas voces, consecutus est,
Religiosus quidam timor (in-
dicans præsentem D E U M, qui
illum ad se vocabat) ac tum
suavis animæ tranquillitas, cla-
ra vanitatum mundanarum co-

gni-

gnitio, desiderium vehemens,
earundem deserendarum, affe-
ctus, & animus patiendi pro
Christo: & imitatus S. Paulum,
respondit D E O monenti: *Do-*
mine, quid me vis facere? Ac-
ceptavit promptam oblatio-
nem D E U S, elegitque ipsum sibi
in servum, & replevit internè
suâ divinâ luce; quia mutatus
in hominem cœlestem, cœpit
cogitare, quomodo serviret, ac
placeret suo D E O ac Domino.
Tales cogitationes animo ver-
fans, pervenit Panormum, ubi
celebrabantur nuptiæ Marchio-
nis Fratris, solennitate ac splen-
dore, qui statum ejusmodi Do-
minorum decet. Èâ occasio-
ne, se probavit, in ludis dextrum
& peritum Nobilem, in conver-
sa-

sationibus autem, probum Christianum. Sed quia sibi Deus cor ipsius, in templum assum pserat, frequenter illum ad se accersebat, qui voci, cœlesti Magistri, obtemperans, à con versatione, quantumvis honesta, se subducebat ad abditissima conclavia, ubi discebat dis crimen, inter voluptates ac de licias, quibus servos suos cumu lat Deus, & eas p^{ro}quas suis secta toribus propinat mundus, quam veræ, & jucundæ illæ, quamque fucatæ, & amaræ sint istæ, quam cognitionem consequebatur illarum amor,istarum autem timor. Mirabantur, & collaudabant p^{re}claros, & sanctos Francisci mores, ceteri Nobiles, ac discebant, non esse difficile,

abs.

absque DEI offensa, impendere
interdum nonnihil temporis,
recreationibus & oblectamen-
tis ludicris, exigente id amore
cognatorum, vel præcipiente
Principum autoritate. Per-
actâ eâ solennitate nuptiali, sol-
verunt triremibus Siculis, quæ
Marchionem delaturæ erant
Augustam, Sortino quatuorde-
cim milliaribus distantem; sed
tam horrida tempestas est exor-
ta, ut neque clavo obsequen-
tur triremes, nec propter effe-
ratos ventos, regi possent vela,
adèò, ut coacti fuerint, in incer-
tum vagari, solius furentis tem-
pestatis ductu, & omni spe de-
stituti, præterquam illâ, quæ
ipsiis affulgebat ex cœlo. At-
que crescente cum tempestate

pe-

30 *Vitæ Franc: Cajet:*
periculo, crescebat simul conſcl
fusio, augebantur etiam lamen pecca
ta navigantium; hi gemebant reor
quod non amplius revisuri eJESU
ſent uxores, ac filios; illi de recor
plorabant imminentem vitæ jam mihi
ſtiram: sed Franciscus noſtedām
dolebat, intercepta eſſe bona ipsius
ſua proposita, quodque non poral
posset agere pœnitentiam, ne tum
que Deo perfectius ſervire tam
quemadmodum decreverat. Re
cordatus autem prodigiorum
divinitus in aquis patratorum, te à n
in gratiam Iſraëlitarum, confi
dit ſibi non defuturam, in hac Place
necessitate, divinam clementiam, militi
& corde humili, atque benigni
contrito, Deum eſt hujusmodi
verbis affatus: *Mi DEUS, & infor
mi Domine, qui es benignissimus, auge*
& cle

Caput III.

31

con*¶* clementissimus, n*è* respicias mea
men peccata, propter qu*æ* castigari me-
ant reor; sed expende merita Christi
ri e*¶* JESU, Filij tui, ac Servatoris mei:
de recordare illum esse mortuum, ut
¶ æ ja mibi promeretur vitam eternam:
oste da mibi, te obsecro, per pretiosam
ona ipsius mortem, nunc vitam tem-
poralem; *¶* promitto, memet to-
ne tum tibi dare, quin *¶* totam vi-
ire tam meam consecrare, amori tuo,
Re ac servitio, in ea Regularum sua-
rum observante Religione, in qua
te à me amari, tibique me servire,
tua Majestati maximè allibuerit.
Placatus fuit Deus, preces hu-
milius & pœnitentium, semper
benignè & amanter audire soli-
tus, qui per ea, qu*æ* estimantur
infortunia, confirmare amat, ac
augere suas gratias: quo proin-
de

32 *Vitæ Franc: Cajet:*
de volente, cessaverunt venti DE
conquievit mare, redijt serenitatis,
& triremes, resumpto, quem qui
cœperant, cursu, appulerunt Vir
Augustam. Inde excedens Fran ut
ciscus, infinitas, Servatori vita ret
reddidit gratias, & constabili ret
vit promissum ineundæ Religi plati
onis. Hinc abeentes, perve ver
nerunt Sortinum, Sabbatho san hæ
cto, 28. Martij, 1592, & gaudi tun
repleverunt universos, qui, pro ex
pter tristissimum nuntium, de ad
periculo, quod in mari incurre
rant, magnopere fuerant affli
cti. Verūm, Franciscus stimu
latus consideratione recentium
gratiarum, sibi tam in terra
quam in mari, à D e o collato
rum, & memor promissorum
de semet penitus dedicando

DEI

venti DEI servitio, absque mora quæ-
ereni sivit D. Marianum Giaccum,
quem qui illi erat à Confessionibus,
runt Virum æquè doctum, ac pium,
Fran ut ipsi animi sui sensa expone-
i vita ret, consiliūmque ab ipso cape-
tabili ret, quid sibi agendum foret, ad
eligi placendum Deo: & inventum,
serve verbis, plenis cœlesti lumine, in
o san hæc verba allocutus est: Mul-
audi tum jam temporis est, mi Pater,
i, pro ex quo me DEUS vocat, ego vero
n, de vocantem non audivi: sed usque
curre adeò invalescunt ejus voces, ut il-
affli lis amplius resistere nequeam: sta-
timu tui, tranquillandi animi ergò, de-
ntium serere patriam, cognatos, facul-
terra tates, & abire Romam, ibique no-
llato men dare Religioni, Patrum Ca-
rum puccinorum. Nihil, his dictis
ando gratius, Confessario poterat ac-
DEI ci-

34 *Vitæ Franc. Cajet:*

cidere: probavit sanctum propositum, animavit illum ad confidendum in D^EO, quod amolitus esset omnia impedimenta, monuitque, ut supersedere cogitatione, proficisciendi Romanam, ne vocationem periculis exponeret, ipsamque vitam cum posset, in Sicilia, ubi noscitur, facilius & celerius, satis facere suo desiderio. Obedivit animo docili, & sequutus eius consilia, optimi, conscientia suæ, arbitri. Interea, antequam illi concederetur potiri, exoptata Religione, noluit tempus perdere, quin daret bonum principium, perfectioni Christianæ, & inchoavit, à generali, peccatorum, totius vitæ, exomologesi semper utili, & sape necessario

fun

fundamento , volenti in suo
corde , extruere magnificum,
templum Divinæ Majestati , ad
eius honorem & gloriam absolu-
tam. Aggressus est isthanc
erratorum expiationem , tan-
quam negotium maximi mo-
menti , ad salutem suæ animæ ,
& cùm justa de causa , tum ob
communem lætitiam , tum ob
amicorum , & parentum visita-
tiones , eam posset differre , do-
nec præterlaberentur festa pa-
schalia , noluit : sed postridie
sui adventūs , omnibus alijs re-
bus prætermissis , dies aliquot
continuos , lustrationi conscien-
tiæ dedit , eosdēinde , omni-
cum diligentia & fervore , exe-
git . Nec sè superari sinens , ab
affectu famuli sui , liberalitas

Re-

36 *Vitæ Franc: Cajet:*

Regis cœlestis, replevit illumegre
copioso, & efficaci lumine, quæ
collistratus, agnovit fœdit Mar
tem peccatorum, uberes profmas
dit lacrymas, concepit ingeſtum
odium sui ipsius: & non coriā ſi
tentus, mulctare ſe pœnis cotant
ſvetis, insolitas quasdam adipecc
venit; quæ, ſpectatâ delicatâ nequ
lius complexione, & conſidhabi
ratis circumſtantij ſtemporiquâ
utpote festivæ Anastasis Domperti
nicæ, ceneantur importunæ, fecer
inconsultæ; ſed aſtimato iſhi ad ſa
ardore, placendi ſuo DEO, ſudans
exiguæ, & expenſo igneo ſpi Eccl
tu DEI, à quo regebatur, ſuſnis, t
ordinatæ ac opportunæ.

Sanctus erat ardor, quo ſe i Dēip
teriū ſentiebat uri, ut induſibi
ſacco, nudis pedibus, è dom mor
egr

Humegressus, & oppido, perambula-
e, quærit solitarios campos, cum S.
redit Maria Magdalena, inter lacry-
profmas & suspiria, quærens Dile-
nctum suum JESUM. Atque fe-
ci coriâ secundâ & tertîâ Paschatis,
scotantopere in meditandis suis
adipeccatis exarsit, ut neque diei,
catâ neque personæ propriæ ratione
considhabitâ, post meridiem eâ horâ,
poriquâ Christus est crucifixus, coo-
Dompertus rudi sacco, nudipes con-
næ, fecerit iter trium milliarium,
ipsius ad sanguinem usque se flagel-
, sudans, pérque tres stationes, ad
spicere Ecclesias sanctæ Sophiæ Virgi-
næ, sumnis, totius oppidi, & peculiari-
ter suæ Patronæ, & S. Petri, ac
Deiparæ ab Angelo salutatæ, ut
sibi gratiam impetrarent, & a-
dom morem Divinæ Majestatis: re-
egni

C

di-

38 *Vitæ Franc: Cajet:*

diitque, totus proprio sanguinem
perfusus, & lætus propter vinchion
etam sumptam de sua carne, nomen
que etiam ob imitationem Chibus a
sti flagellati. Tali præmidilect
apparatu ac dolore peccata comort
fessus, assequutus est conscientia brevi
tiæ pacem, animi gaudium, ius d
vos ac vividos amoris & coFranc
fidentiæ erga Deum affectultra
Placuit etiam Deo, excitare atque
contemptum mundi, Franmotu
scrum nostrum, cogitationem de
mortis, sicut fecit B. Francis prop
Borgiæ, Duci primum Gandulum,
dein tertio Generali Societatem
Iesu, quem ex aspectu vultu verò
Isabellæ Imperatricis, Conjugœ
Caroli Quinti, turpiter per mosentat
tem deformati, à pompis sæcilitat
laribus, traxit ad hanc min per v
man

guimam Societatem. Erat in Mar-
vinchionis domo, Juvenis quidam,
ne, nomine Petrus Speranza, mori-
n Chibus amabilis, & affectu sincero,
em dilectus à Francisco , qui obijt
a comorte propè repentinâ, post
sciebrevissimam infirmitatem. Cu-
n, njus defuncti cadaver , visurus
z coFranciscus, conclave ingressus,
fechultra modum est compunctus,
care atque ut cooperaretur interno
tranmotui Divini Spiritus, sinè im-
pedimento, occlusâ januâ, & ex
proposito contemplabatur il-
lum, qui paulò antè, instar for-
ietamoris floris erat spectabilis , jam
vultu verò decolor ac pallidus , & in-
njuge mortis speculo , illi repræ-
sentavit Deus brevitatem, & va-
sæcinitatem vitæ præsentis, atque
min per vultum illum turpem, & ve-
ma

C 2

he-

40 *Vitæ Franc: Cajet:*
hementer defœ datum, ingen ^{venia} ravit ipsius cordi ingentem horiamu
rorem, omnis fallacis, & mortis ^{& qui} his pulchritudinis, unde lacrymans, inter profunda dedit
spiria, è compuncto corde primaria
fecta, sibi ipsi dicebat: *Quid cum,*
gimus, anima mea? quo usque gijs.
mabimus vanitates, & sectabim tre no
bona apparentia? Ab! deseram cisco,
hæc vana, quæ cum vita perdu narrat
tur, & eamus inquisitum veritatem. *Vita hæc est misera, mo*
incerta, quæ si subito, & ex impro De
viso te aggrediatur, miserum illu tion
quomodo te tueberis? non en P
altrà, post obitum, tempus pœni
tendi; sed luendi acerbissimas pi
nas, pro commissis peccatis, & in A
gligentijs; in emendanda vita, & tu
Divino servitio amplectendo. prædi, ac

viii

gen veniamus igitur mortem; ut mo-
n ho riamur sanctè, moriamur mundo,
nori & queramus DEUM, ac vitam
lar beatam. Indè egressus, operam
da dedit tumulando corpori, & a-
e p nimam juvit pijs Missarum, pre-
uid cum, & eleemosynarum suffra-
que gijs. Hæc omnia accepi à Pa-
bim tre nostræ Societatis, cui à Fran-
ram cisco, jam Religioso, fuerant
rdu narrata.

CAPUT IV.

*De nova vita muta-
tione, quam instituit, dèq; ejus
pœnitentijs, & oratio-
nibus.*

AD confirmandum decre-
atum, Deo perfectè serviend
i, addixit se, dedita operâ, ora-
C 3 tio-